

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för naturvård i Värmlands län

Områdesnummer: NRO17033

Områdesnamn: Kilsviken

Kommun: Kristinehamn

Kartblad: 9D NO (93 4), 10D SO (103 2), 9E NV (94 3), 10E SV (104 1)

Area: 6 650 ha, varav 3 250 ha land, 3 400 ha vatten.

Naturgeografisk region: 22a Götalands centrala slättbygder- Vänerslätterna

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt

Riksvärde:

Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora Fauna
De Geermoräner		
Sjö		Fauna

Värdeomdöme:

Kulturlandskapet kring inre Kilsviken, Åråsviken och Värmlands Säby utgörs av ett representativt herrgårdslandskap vid norra Vänern. Naturbetesmarkerna utgörs av sötvattenstrandängar, öppna hagmarker, ekhagar och annan träd- och buskbärande hagmark. Växtsamhällena är delvis art- och individrika och på sötvattenstrandängarna är fågellivet art- och individrikt.

Huvudkriterier: A C D E

Förutsättningar för bevarande:

Fortsatt jordbruksdrift med åkerbruk, ängsbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenväxta områden. Områdets värden kan påverkas negativt av: nedlagd eller minskat brukande och hävd av jordbruksmarker, omarrondering av jordbruksmark, igenväxning, skogsplanering på jordbruksmark, spridning av näringsämnen och gifter i ängar, naturbetesmark och kring landskapselement, bebyggelseexploatering, täkt, nydikningar, vägdragningar, luftledning.

Säkerställande: 2 200 ha varav 700 ha land ligger inom naturreservatet Nötön-Åråsviken.

Området gränsar i söder till naturreservatet Vallholmen i Skaraborgs län. Vissa delar, bland annat åskull-arna, är skyddade enligt fornminneslagen. Värmlands Säby herrgård äger skydd enligt byggnads-minneslagen. Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden (objekt nummer 81-1). Ingår i nationell bevarandeplan för

odlingslandskapet (objekt nummer S8101, S8104, 81-02, 81-03, 81-22, 82-1).

Områdets huvuddrag:

Det subkambriska peneplanet är här inte lika uttalat som i andra delar av regionen; i stället kuperas området svagt av låga gnejsryggar i nord-sydlig riktning.

I strandområdena finns på många håll rundhällar med isräfflor. De många De Geer-moränerna sätter speciellt sin prägel på Årånsviken där de framträder som långa, smala öar.

Vegetationen domineras av lövskogar, hagmarker och våtmarker. De delar som ej upptas av åker- eller hagmark hyser olika slags barr- eller blandskog. Längs stränderna och på gnejsryggarna står oftast en mager tallskog av lav-typ. På andra marker växer granskog av lågört- eller blåbärstyp. På grund av tidigare betning och skogsbruk för husbehov är skogarna ofta luckiga med stort inslag av asp och björk.

Representativt odlingslandskap i herrgårdslandskap kring Kilsviken vid norra Vänern. Landskapet präglas av de långsmala de Geer-moränerna. Vanliga typer av naturbetesmark är sötattenstrandängar, öppna hagmarker, ekhagar och annan träd- och buskbärande hagmark.

Kring Kilsviken finns stora öppna åkermarker, delvis som resultat av invallningar, där de träd- och buskbevuxna De Geer-moränerna klart framträder. Kilsvikens inre delar har slättsjökaraktär med omfattande flytbladsvegetation samt vass- och sävmattor. I de inre delarna förekommer relativt omfattande strandängsbeten, delvis med hjort. Strandängsbetena tillsammans med de näringsrika vattenförhållandena ger upphov till en mycket art- och individrik fågelfauna. Kilsviken är tillsammans med Ölmeviken (se N 40) den främsta fågellokalen i länet. Kilsviken är värdefull både som sträck- och häckningslokal. Framför allt är det änder och vadare som är av intresse. Bland häckande arter märks rödbena, ärta och skedand. Under våren kan 600- 1 000 sjöfåglar (exklusive måsar) rasta i inre Kilsviken. Som rastlokal uppfylls de nationella kriterierna för blåsand, kricka, storskrake och knipa.

Även floran i hagmarker och lövskogar uppvisar en hög diversitet med åtskilliga sällsynta arter. Området är en nordlig utpostlokal för flera arter. Bland ovanligare arter kan nämnas tandrot, myskmadra, storrams, strandbräsmå och nässelsnärja. Också på kryptogamsidan förekommer skyddsvärda arter, bl a en knappålslav med bara tre fyndplatser i Skandinavien.

Anmärkningar:

Referenser:

Utredningskommitté 1969

Förslag till reservatsbildning Nötön-Årånsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län

Jonsson, O 1971

Något om skalbaggsfaunan inom det planerade naturreservatet Nötön-Årånsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1971:5

Andersson, J-O, Pettersson, B 1971

Fågelinventeringar i Nötöreservatet. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1971:2

Månsson, K, Eriksson, B Westman, M 1972

Vegetationsbeskrivning av naturreservatet Nötön-Årånsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1972:1

Neuendorf, M 1978

Vegetationskarta över Kilsviken, Vänern. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1978:3.

Muhr, L-E, Sundell, S 1978

Översiktlig inventering av lavarna på Furön och Lindholmen. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Carlstedt, M 1978

Vedberoende svampar inom Nötön- Åråsvikens naturreservat. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Landgren, T 1978

Inventering av de våtmarksberoende fågelarternas förekomst och utbredning vid inre Kilsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1978:1

Waldén, HW 1979

Inventering av evertebratfaunan inom naturreservatet Nötön- Åråsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1979:3

Jonsson, O 1981

Fortsatt inventering av skalbaggsfaunan i Nötön- Åråsviken. Länsstyrelsen i Värmlands län. Rapport 1981:5

Muhr, L-E 1985

Lavinventering inom Brobydelen av Nötöreservatet. Redovisning. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Andersson, J-O 1985

Inventering av kärlväxter och fåglar inom Brobydelen av Nötöreservatet. Länsstyrelsen i Värmlands län (manus)

Länsstyrelsen i Värmlands län 1984

Bestämmelser och skötselplan för naturreservatet Nötön- Åråsviken i Kristinehamns kommun

Länsstyrelsen i Värmlands län, 1990: *Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden i Värmlands län.*

Länsstyrelsen i Värmlands län, 1994: *Ängar och hagar i Värmlands län.* Länsstyrelsen 1994:20. Karlstad.

Naturvårdsverket, 1996: *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet.* Stockholm.

Ericsson, B. & Lidén, E., 1982: Beskrivning till jordartskartan Karlskoga SV. Sveriges geologiska undersökning, ser. Ae nr 50.

Uppgiftslämnare: Lars Furuholm

Datum: 981019